

KUBI - Handleplan for kulturhuse og biblioteker 2025-2028. Svar fra Vesterbro Lokaludvalg.

Vesterbro Lokaludvalg vil først takke for det omfattende materiale, som ligger til grund for handleplanen for Københavns Kommunes kulturhuse og biblioteker 2025-2028. Det giver et godt grundlag for at kunne følge op på kultur- og fritidspolitikken – og vigtig viden og indsigt også for os ude i bydelene.

Det glæder os ikke mindst, at der er så stor tilfredshed med børnebibliotekerne, at udlånet af børnebøger er så højt, at der er stigende udlån, og at næsten halvdelen af københavnernes bruger biblioteket. Vi kan klart støtte målsætningen om børnebiblioteker af høj kvalitet i alle bydele – og håber, at Vesterbro bibliotek kan blive ét af dem, ikke mindst pga. det klart stigende antal børnefamilier i vores bydel.

Værtsskab

Undersøgelsen peger på, at det stigende udlån kommer på trods af, at København er et af de kommuner, som bruger færrest penge per indbygger. Det skyldes bl.a. stordriftsfordele i forhold til materialesamlingen – men de lave nettodriftsomkostninger skal måske snarere ses i forbindelse med de manglende ressourcer til at varetage værtsrollen. I opsamlingen efter inddragelsesprocessen blev der bl.a. efterlyst

- Kvalificeret bemanning og værtsskab, ikke bare vagter
- Personale, der kan understøtte aktiviteter, processer og frivillige
- Facilitering af netværk og fællesskaber for kulturskabere

Vi er derfor tilfredse med, at handleplanen har fokus på værtsskab. Det samme har gjort sig gældende i tidligere planer – og det kunne have været interessant, hvis analyserne også havde set på, hvorfor det ikke er lykkedes – og hvad der skal til. Det nytter jo ikke noget igen at fokusere

19. december 2024

Sagsnr.
2024-0440613

Dokumentnr.
2024-0440613-1

Sagsbehandler
Rikke Stampe Wesch

Sekretariatet for Vesterbro Lokaludvalg

Lyrskovgade 4
1758 København V

EAN nummer
5798009800473

på værtskaber, hvis der alligevel ikke er ressourcer til at være ude i frontlinjen.

Lokale samlingspunkter

Analyserne viser vigtigheden af lokalt forankrede biblioteker og kulturhuse, som kan være såvel frirum som mulighedsrum og samlingspunkter. Der tales i analyserne om

- at skærpe kulturhusenes rolle i byens lokalsamfund og kulturmiljøer
- gensidig værdiskabelse med de frivillige
- åbne og anvendelige faciliteter

men der er i analyserne ikke noget, der direkte peger på, at det bedst opnås ved at samlokalisere, flytte eller lukke. Det er heller ikke undersøgt, hvordan bedre tilbud på færre steder vil påvirke den lokale forankring. Til gengæld har tidligere undersøgelser påvist vigtigheden af kort afstand til bibliotek eller kulturhus.

Bibliotek- og kulturhuset i Lyrskovgade lider under en svær 'geografi' med mange etager og en anonym indgang, som ikke signalerer et levende kulturhus og vanskeliggør synliggørelsen af husets tilbud og aktiviteter. Det kunne derfor være meget relevant, at det bliver et af stederne, hvor der er fokus på synliggørelse (facader, indgangspartier, wayfinding).

Vi har tidligere peget på, at kulturhusene og bydelsorganisationen også skal tage fat i ønsket om og behovet for udendørs rammer og faciliteter – et emne, som vi foreslår medtages i handleplanen. Vi vil i den sammenhæng fremhæve, at det er oplagt på Vesterbro at tænke i de baner – bl.a. med Enghaveparken og byrummene i Kødbyen, herunder ikke mindst Onkel Dannys Plads.

Byen udvikler sig

Og det afspejler sig slet ikke i undersøgelserne eller handleplanen. Der skyder stadig nye kvarterer op, som skal finde deres identitet, frirum/mulighedsrum/samlingspunkter, fællesskaber og integreres i de bydele, de er en del af. En kæmpestor opgave – ikke mindst da kommunens kulturelle tilbud ikke følger demografiudviklingen.

Vi oplever det som en stor mangel, at Københavns vækst og de mange nye beboere ikke adresseres i handleplanen.

Bydelsplaner

Kultur- og fritidspolitikken taler om kulturhuse og biblioteker som samlingspunkter i de enkelte bydele. Det var baggrunden for, at vi i vores input til KUBI-planen i foråret pegede på vigtigheden af at se på sammenhængen med bydelsplanerne – ikke mindst, da forvaltningens nye organisering netop lægger sig helt op ad lokaludvalgenes bydelsinddeling. Vi synes, det ville have været oplagt, hvis handleplanen forholdt sig til de strategiske sammenfald mellem planerne, så på mulighederne for at udnytte ressourcerne på tværs og skabe synergier.

For Vesterbros vedkommende er mange sammenfald, her kan vi nævne enkelte

- Flere børn introduceres til og deltager i forskellige kunst og kulturformer
- Flere unge indgår i meningsfulde fællesskaber
- Understøttelse af vækstlaget i bydelen

Der er behov for at se på de forskellige behov i de enkelte bydele. For Vesterbros vedkommende er vi begunstiget af at huse mange små, store og kæmpestore kulturelle tilbud og institutioner. Vi pegede i vores input i foråret på, at der skal tænkes på tværgående samarbejde og 'rollefordeling', og at de kommunale tilbud her i bydelen især bør være fokuserede på at kunne give plads og støtte til de lokale initiativer, som leder efter lokaler og udfoldelsesmuligheder, og for de oversete grupper, som ikke selv finder vej.

Der blev nævnt opgaver som

- Guide foreningerne, når de skal søge tilladelser og penge
- Facilitator til/på lokale samarbejder
- Sikre aktiviteter for ressourcesvage/udsatte
- Udarbejde oversigter over kulturelle 'spaces' (lokaler/udendørs arealer)
- Bedre samarbejde offentlig/privat kultur-aktører
- Lave netværksbaserede events for kulturaktører".

Vi foreslår, at forståelsen af de enkelte bydeles egenart og særlige behov sammen med lokaludvalgenes bydelsplaner indgår som en del af handleplanens afsnit om "Stærke lokale samlingspunkter".

Hvordan skal husene udvikles og drives?

Det fremgår af handleplanen, at "forvaltningen udarbejder oplæg til aktørdrevne modeller og samlokaliseringer, flytninger eller lukninger af udvalgte huse".

Vi finder det meget spændende, at planen åbner op for, at der kan findes alternative måder at drive udvalgte huse på. Materialet om de 5 case-kulturhuse viser også potentialet med aktørdrevne modeller, som skaber rum for inddragelse, samarbejde og lokal beslutningskraft.

For os kunne det være spændende at se nærmere på, om Ungdommens Demokratihus kunne blive et sådant aktørdrevet kulturhus med et basistilskud til at sikre den daglige drift.

Analysen viser, at kulturhusenes synlighed og borgernes kendskab til deres tilbud er en udfordring, og at kun en fjerdedel af københavnere kender deres kulturhuse. Derfor kan det være relevant at se på, hvordan dette kan adresseres. Det *kan* være ved have bedre kulturtilbud færre steder. Men det er vigtigt, at den kommende proces ikke har entydigt fokus på samlokalisering, flytning og lukning – som kunne lugte lidt som tidligere centraliseringstiltag. Man kunne jo også medtage det som en indsats i handleplanen at styrke de eksisterende steders synlighed og lokale relevans.

Og med alle de nye københavnere kunne forvaltningens opgave jo også være at udarbejde oplæg til: bedre kulturtilbud flere steder.

Processen bag handlingerne

Handleplanen er bygget op, således at det beskrives skematisk, hvilke indsatser, værdiskabelse, handlingsplaner, tidsplaner og leverancer de 4 hovedoverskrifter.

Vi har ledt forgæves efter signaler, som kunne give os et fingerpeg om, hvornår og hvordan de forskellige indsatser og handlingsplaner bliver til i et samarbejde med bydelenes aktører og foreningsliv, herunder lokaludvalgene. Der mangler efter vores mening en proces-kolonne, så det ikke kun bliver "forvaltningen udarbejder", "forvaltningen beskriver og fremlægger forslag til", "forvaltningen udvikler".

Ambitionen er "samarbejdende kulturhuse", og der tages fat på emner som "aktørdrevne modeller i udvalgte huse", "udviklingen af nye kultursociale indsatser" og "konkrete områder og huse med potentiale til at blive stærke lokale fyrtårne". Vi formoder, at det er den bagvedliggende intention at inddrage relevante kræfter i udviklingen af samlingspunkter i de enkelte bydele – men vi mener, at det vil blive en stærkere handleplan, hvis intentionen bliver mere tydeliggjort og beskrevet. Der bør gøres mere ud af denne proces, som vil være en væsentlig faktor i at skabe gode og bæredygtige resultater.

Handleplanen kan på den måde blive en klarere invitation til bydelenes gode kræfter om at være med til at løfte opgaverne – eller måske selv tage ansvar for dem.

Venlig hilsen
Thomas Egholm,
Forperson for Vesterbro Lokaludvalg